

Усенко Н.Ю.

студент

Вінницького національного аграрного університету

Мулик Т.О.

кандидат економічних наук, доцент

Вінницького національного аграрного університету

м. Вінниця, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Забезпечення ефективної діяльності підприємства потребує економічно обґрунтованих рішень на основі достовірної та повної інформації. Бухгалтерський облік є особливо важливою функцією ефективного управління малими підприємствами, адже його основним завданням є формування повної і достовірної інформації про діяльність організації і її майновий стан, необхідної внутрішнім та зовнішнім користувачам бухгалтерської звітності.

Одним із важливих напрямків трансформації економіки України та входження її у цивілізовані ринкові відносини є розвиток малого підприємництва, що є ключем до удосконалення, підвищення продуктивності та застосування інновацій. Важливими умовами створення системи бухгалтерського обліку є дослідження умов господарювання, чинників, що впливають на обсяг виробництва, зміни у економічному житті підприємства та вивчення зарубіжного досвіду.

Питання щодо організації обліку суб'єктів малого підприємництва знайшли своє відображення в працях багатьох вітчизняних науковців, серед яких Моссаковський В., Сук П., Сук Л., Буряк П., Огійчук М., Ткаченко Н. та ін. Проте ряд питань щодо вибору форм та методики ведення обліку залишаються дискусійними та потребують подальших наукових досліджень.

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно, з дня реєстрації підприємства до його ліквідації. На малому підприємстві незалежно від галузі виробництва, бухгалтерський облік базується на єдиних методологічних засадах, що встановлюються Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні".

Починаючи з дати реєстрації, мале підприємство, веде бухгалтерський облік всіх дій і подій, які спричиняють зміни в структурі активів, власного капіталу, зобов'язаннях, а також фіксує та накопичує інформацію про свою діяльність з метою її використання внутрішніми і зовнішніми користувачами [1, с. 109].

Проте, використання традиційної системи організації обліку на малих підприємствах є недоцільним, оскільки вона надто громіздка та вимагає чисельного штату працівників, які б займались виключно веденням обліку. Тому необхідним є максимальне скорочення та спрощення обліку і, разом із тим, збереження його достовірності, точності й повноти.

Відповідальним за організацію ведення обліку на малому підприємстві є власник або уповноважена особа, що здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів.

Оскільки Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» не встановлює чітких правил щодо формування та реалізації системи обліку, малі підприємства мають право самостійно обирати форму

бухгалтерського обліку з урахуванням особливостей своєї діяльності. Зокрема, вони можуть пристосувати реєстри бухгалтерського обліку до специфіки своєї роботи, не виключаючи при цьому такі основні елементи обліку як подвійний запис господарських операцій, взаємозв'язок даних синтетичного та аналітичного обліку, відображення операцій на основі первинних документів [3].

Основними умовами використання реєстрів бухгалтерського обліку малих підприємств є належність суб'єкта господарювання до СМП, застосування спрощеного Плану рахунку та дотримання вимог П(С)БО – 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства».

Суб'єкти малого підприємництва з незначною кількістю господарських операцій можуть використовувати просту та спрощену форми бухгалтерського обліку. Відмінністю ведення обліку за такими системами є використання Журналу обліку господарський операцій при простій формі, та застосування конкретних відомостей для кожного рахунку чи групи рахунків – при спрощеній формі ведення бухгалтерського обліку. Слід зазначити, що використання спрощеної форми можливе лише юридичними особами, адже вони ведуть облік за загальноприйнятими схемами і подають фінансову звітність до уповноважених органів.

Згідно з Наказом Міністерства Фінансів України «Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку» малі підприємства мають право застосовувати спрощений План рахунків у разі, коли юридична особа визнана суб'єктом малого підприємництва згідно законодавства. Спрощений План рахунків, носить пропонуваній (а не обов'язковий) характер. На відміну від загального, в спрощеному Плані рахунків передбачені тільки синтетичні рахунки, кількість яких дорівнює 27. При цьому облік і узагальнення інформації про позабалансові активи і зобов'язання ведеться підприємствами з використанням позабалансових рахунків класу 0, передбачених загальним Планом рахунків. Не дивлячись на те, що у спрощеному Плані рахунків кількість синтетичних рахунків скорочена до 27, в цілях ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що вимагають деталізації доходів (за видами діяльності) і витрат (за елементами і видами діяльності), уникнути відкриття деяких субрахунків до синтетичних рахунків неможливо [4].

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 суб'єкти малого підприємництва, що є юридичними особами зобов'язані подавати звіти за скороченою формою, П(С)БО – 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства» встановлює зміст і форму фінансового звіту СМП, спрощеного звіту СМП та порядок заповнення статей Балансу та Звіту про фінансові результати [2].

Таким чином, оскільки законодавство не встановлює чітких правил щодо організації обліку малих підприємств, вони мають право самостійно обирати форму бухгалтерського обліку згідно специфіки своєї діяльності.

Одним із основних принципів бухгалтерського обліку є принцип повного висвітлення, згідно з яким фінансова звітність має містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі. Це означає, що користувачам надана суттєва та доречна інформація про фінансовий стан і результати господарської діяльності підприємства. Тому перед підприємством стоїть завдання з розробки та формування методичних, організаційних і

технічних аспектів організації бухгалтерського обліку як основної складової ефективного функціонування підприємства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Васильєва Л.М., Бондарчук Н.В., Павлова Г.С. Основи організації обліку на малих підприємствах // Всеукраїнський науково-виробничий журнал: Інноваційна економіка. – №16. – С. 108-110.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
4. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства Фінансів України № 186 від 19.04.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>.

Уфнаровская А.В.

студентка

Института учета и финансов

Донецкого национального университета экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского

Иванина Е.А.

кандидат экономических наук,

доцент кафедры контроля и анализа

Донецкого национального университета экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского г. Донецк, Украина

ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМЫ ВНУТРЕННЕГО КОНТРОЛЯ КОММЕРЧЕСКОГО БАНКА

На сегодняшний день функционирование системы внутреннего контроля является важнейшим элементом внутреннего аудита (внутренний аудит является подсистемой системы внутреннего контроля).

На службу внутреннего аудита возложено большое количество важных задач: анализ отчетности, выявление отклонений фактических показателей от плановых, определение направлений перспективного развития и т.п. Проведение аудита в банках должно базироваться не только на выявлении проблемы, но и на обеспечении недопущения этого в будущем.

Актуальность данной темы заключается в том, что решение задач повышения эффективности деятельности банков во многом будет способствовать построению правильной и слаженной системы внутреннего контроля.

Изучением затронутых вопросов занимались такие ученые как Белуха М.Т., Жидовской Н.М., Заруба О.Д., Макеева О.В., Петрик О.А., Дорош Н.И. и другие.

Целью работы является рассмотрение сущности, значения, особенностей функционирования и роли системы внутреннего контроля в банковской деятельности.

Внутренний контроль охватывает все сферы деятельности организации и направлен на повышение эффективности управления компанией.

Система внутреннего контроля охватывает все механизмы деятельности банка, действует постоянно и на всех уровнях. Субъектами такого контроля является каждый работник и все подразделения банковского учреждения.

Согласно Положению об организации бухгалтерского учета и отчетности в банках Украины, внутренний банковский контроль – это совокупность процедур, обеспечивающих соблюдение положений внутренних и внешних нормативных актов при осуществлении операций банка и достоверность и полноту информации [1].

Внутренний контроль в банке осуществляется следующими участниками системы внутреннего контроля:

1) органами управления банка (Наблюдательный Совет банка, Правление банка);

2) комитетами и комиссиями банка, функционирование которых необходимо для коллегиального решения вопросов, связанных с проводимыми банком операциями (сделками);

3) подразделениями и работниками всех уровней банка.

Все подсистемы внутреннего контроля банковского учреждения позволяют убедиться, что:

- финансовая и другая отчетность содержит полную, точную и своевременную информацию;

- банк работает в соответствии с разработанной стратегией и тактикой;

- операции осуществляются только после соответствующего разрешения;

- активы хранятся, а обязательства находятся под контролем;

- менеджмент способен идентифицировать, оценивать, контролировать риски и управлять ими.

Система внутреннего контроля банка включает в себя три составляющих элемента:

- бухгалтерский контроль;

- административный контроль.

- внутренний аудит

Бухгалтерский контроль составляет ряд действий, направленных на защиту активов и обеспечения точности и достоверности финансовой информации.

Его цель – гарантировать, что операции санкционированы руководством банка, их учет ведется в соответствии с требованиями Национального положений (стандартов) бухгалтерского учета и нормативно-правовых актов НБУ относительно содержания, полноты, своевременности записи, доступ к активам и ценностям возможна только с разрешения руководства, учетные данные относительно активов и ценностей регулярно сопоставляются со сведениями о существующих активах и, в случае выявления расхождений, руководство банка принимает соответствующие меры, проводится периодическая сверка стоимости и наличия активов.

Следовательно, бухгалтерский контроль определяет совокупность процедур, направленных на предотвращение, выявление и исправление существенных